

5.3 Fostrande samtal och disciplinära åtgärder

Länk till Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen, [kap.5.3 Fostrande samtal och disciplinära åtgärder](#)

I Kyrkslätt är de centrala riktlinjerna i planen för användning av fostrande samtal och disciplinära åtgärder gemensamma för alla kommunens skolor ~~och de presenteras nedan~~. Planen kan till behövliga delar preciseras skolspecifikt för att se till att eleverna behandlas jämnt och för att trygga arbetsron.

Allmän praxis

Hur informeras olika parter om planen, ordningsreglerna och de lagstadgade disciplinära åtgärderna:

Hemmen informeras om förfarandet vid fostrande samtal och disciplinära åtgärder i anslutning till ett meddelande om skolarbete som delas ut eller publiceras i början av läsåret. Andra instanser kan läsa dessa uppgifter i läroplanen, ~~eller skolans läsårsplan eller till exempel på skolornas webbplatser.~~

Hur ser man till att personalen instrueras och har den kompetens som behövs för att utöva disciplinära befogenheter:

När pedagogiska eller disciplinära åtgärder används iakttas lagen om grundläggande utbildning. Inga andra än lagstadgade tillrättavisande och disciplinära åtgärder kan användas. Skolans ledning ansvarar för utbildning av personalen och säkerställande av personalens kunskaper. Vid utbildning av ny personal säkerställs att den anställde tar del av planen för fostrande samtal och disciplinära åtgärder.

Med vilka metoder följer man upp planen och utvärderar genomförandet och effekten av åtgärderna:

Klassläraren eller klassföreståndaren följer upp de disciplinära förfarandena gällande eleverna i sin klass. Skolans generella elevvårdsgrupp följer upp påföljderna och bedömer deras inverkan på en allmän plan i skolan. I fråga om enskilda elevers uppförande följer klassläraren, klassföreståndaren eller rektorn upp om fostrande samtal eller disciplinära åtgärder inverkar på uppförandet. På så sätt bedöms det vilken inverkan de ovan nämnda åtgärderna har. Om fostrande samtal eller disciplinära åtgärder är ständigt återkommande, finns det skäl att begrunda andra mer verkningfulla åtgärder och stödformer i den individuella elevvården. **Utbildningsanordnaren följer årligen upp vidtagandet av fostrande och disciplinära åtgärder och uppdaterar denna plan vid behov.**

Medling som alternativ och skadestånd

Medlingsmetoder, till exempel kamratmedling, restorativ medling eller annan medlingsmetod som används av kommunen, används skolspecifikt. Medling grundar sig på de delaktigas samtycke och kan användas i stället för eller vid sidan om de pedagogiska eller disciplinära påföljderna, särskilt i sådana fall där det förekommer osakligt beteende eller oenighet inbördes mellan personer.

Då en elev har förorsakat skada följs skadeståndslagen. Elevens vårdnadshavare informeras om skadorna. Skadeståndsförfarandet kan med beaktande av elevens ålder och gärning jämkas. Skolan kan vid behov utarbeta preciserade lagenliga anvisningar.

Fostrande samtal

I hurdana fall används fostrande samtal:

Eleverna styrs till sakligt beteende. **När den handledning och respons som läraren gett och andra pedagogiska lösningar för att uppnå arbetsro och ordning inte har varit tillräckliga eller när förseelsen är tillräckligt grov** är fostrande samtal det primära sättet att ingripa i att eleven stört undervisningen, brutit mot ordningsreglerna eller annan ordning, gjort sig skyldig till fusk eller behandlat andra elever eller skolans personal respektlöst eller på ett sätt som kränker deras människovärde. När eleven betar sig klandervärt kan man också ingripa genom att säga till eleven och styra eleven till rätt beteende när beteendet inte förutsätter någon pedagogisk eller disciplinär påföljd.

Hur genomförs samtalen i praktiken och vilka är de förfaringssätt som preciserar och kompletterar lagstiftningen vid förseelser, fusk och störande beteende, ansvaren för utredning av frågor, arbetsfördelningen samt förfaringssätten vid hörande och registrering:

Ett fostrande samtal kan ordnas på en gång eller i flera delar under eller utanför skoldagen. Vårdnadshavaren ges tillfälle att delta i ett fostrande samtal eller en del av det om det med tanke på handlingen, försummelsen eller av annan orsak anses nödvändigt. Vid behov kan de anställda som deltar i undervisningen av eleven eller de anställda inom elevvården delta i det fostrande samtalet.

Vårdnadshavaren informeras direkt om samtalet per telefon eller via elevförvaltningssystemet. Det fostrande samtalet registreras **i första hand** i elevförvaltningssystemet. Registreringar av fostrande samtal förvaras i enlighet med de bestämmelser och rekommendationer som vid tidpunkten gäller kommunala handlingar.

Disciplinära åtgärder och säkerhetsåtgärder

*Vilka är de förfaringssätt som preciserar och kompletterar lagstiftningen vid förseelser, fusk och störningar, ansvaren för utredning av frågor, arbetsfördelningen och förfaranden för hörande och registrering **och hur ser man till att de allmänna rättsskyddsprinciperna iakttas i förvaltningen när disciplinära åtgärder används:***

Disciplinära åtgärder är att befalla en elev att lämna en lektion eller en tillställning i skolan, kvarsittning, en skriftlig varning och avstängning för viss tid. Skriftlig varning och avstängning för viss tid är disciplinära straff. Säkerhetsåtgärder är avlägsnande av en elev som uppför sig störande och äventyrar säkerheten, förvägran av elevens rätt att delta i undervisningen, omhändertagande av föremål och ämnen samt granskning av elevens saker.

De disciplinära åtgärderna och säkerhetsåtgärderna registreras i första hand i elevförvaltningssystemet. Gärningen som ledde till kvarsittning eller ett disciplinärt straff specificeras, och elevens synpunkt på gärningen hörs och registreras. Registreringar av disciplinära åtgärder förvaras i enlighet med de bestämmelser och rekommendationer som vid tidpunkten gäller kommunala handlingar. Vårdnadshavaren informeras om användning av disciplinära åtgärder och säkerhetsåtgärder. Informeringen sker i första hand via elevförvaltningssystemet och beroende på situationen per telefon.

En handling som lett till en disciplinär åtgärd specificeras, elevens synpunkt hörs och vid behov skaffas annan utredning. Vid behov kan man begära en utredning av andra elever, skolans personal eller andra källor som skapar klarhet i ärendet. Kvarsittning ges av skolans lärare eller rektor efter att gärningen har specificerats, eleven har hörts och den övriga utredningen som behövs har fått. I fråga om kvarsittning antecknas gärningen, hörandet av eleven, längden på den givna kvarsittningen och övriga behövliga uppgifter om kvarsittningen och utförandet av den.

Omhändertagande av föremål och ämnen samt granskning av saker

Läraren och rektorn har rätt att omhänderta ett föremål eller ett ämne som eleven inte har rätt att inneha i skolan eller inom annan skolverksamhet eller som eleven använder för att störa inläringen eller undervisningen. Om det är uppenbart att eleven innehar ett föremål eller ett ämne som äventyrar säkerheten och eleven varken överlåter föremålet eller ämnet eller på ett pålitligt sätt påvisar att eleven inte innehar det har läraren och rektorn rätt att granska elevens saker för att omhänderta föremålet eller ämnet.

Vid omhändertagande av föremål och ämnen och granskning av saker följs lagen om grundläggande utbildning (36 d–36 i §). När man omhändertar föremål eller ämnen ska man i första hand be eleven att överlåta föremålet eller ämnet. Man ska omhänderta föremål eller ämnen och granska sakerna så säkert och så finkänsligt som möjligt utan att mer än nödvändigt ingripa i elevens integritet och privatliv.

Föremål eller ämne	Omhändertagande	Omedelbara åtgärder vid omhändertagande	Granskning av sakerna
föremål eller ämne som äventyrar elevens egen eller andras säkerhet	möjligt, överlåts till vårdnadshavaren eller till polisen beroende på föremålet eller ämnet	möjligt, om eleven försöker förhindra omhändertagandet genom att göra motstånd	möjligt, om innehav är uppenbart och eleven varken överlåter eller på ett tillförlitligt sätt påvisar att hen inte innehar föremålet eller ämnet
föremål eller ämne som stör undervisningen eller inläringen	möjligt, överlåts till eleven efter lektionen eller senast efter arbetsdagen om det är sannolikt att störandet fortsätter	möjligt, om eleven försöker förhindra omhändertagandet genom att göra motstånd	endast möjligt om föremålet eller ämnet äventyrar också elevens egen eller andras säkerhet (se ovan) eller möjligt med samtycke av eleven eller vårdnadshavaren
särskilt om föremålet eller ämnet lämpar sig för att skada egendom och eleven inte har någon godtagbar orsak att inneha det	möjligt, överlåts till vårdnadshavaren eller till polisen beroende på föremålet eller ämnet	inte möjligt om föremålet eller ämnet inte används för att störa undervisningen eller inläringen	endast möjligt om föremålet eller ämnet äventyrar också elevens egen eller andras säkerhet (se ovan) eller möjligt med samtycke av eleven eller vårdnadshavaren
ett föremål eller ett ämne som är förbjudet enligt annan lag, t.ex. enligt alkohol- eller ordningslagen	möjligt, överlåts till vårdnadshavaren eller till polisen beroende på föremålet eller ämnet	inte möjligt om föremålet eller ämnet inte används för att störa undervisningen eller inläringen	endast möjligt om föremålet eller ämnet äventyrar också elevens egen eller andras säkerhet (se ovan) eller möjligt med samtycke av eleven eller vårdnadshavaren

Vårdnadshavaren informeras i första hand via elevförvaltningssystemet eller enligt situationen per telefon om disciplinära medel samt andra disciplinära åtgärder och säkerhetsåtgärder. Kvarsittning, tillsägelse till eleven att avlägsna sig, förvägran av elevens rätt att delta i undervisningen, omhändertagande av ett föremål eller ett ämne samt granskning av elevens saker antecknas i elevförvaltningssystemet., Registreringar av disciplinära åtgärder förvaras i enlighet med de bestämmelser och rekommendationer som vid tidpunkten gäller kommunala handlingar.

Förvägran av en elevs rätt att delta i undervisningen

Möjlighet för eleven till ett personligt samtal med elevvårdens psykolog eller kurator under den tid eleven förvägrats att delta i undervisningen:

För en elev som förvägrats rätten att delta i undervisningen för resten av arbetsdagen och för högst nästa arbetsdag ordnas en möjlighet att personligen diskutera med elevvårdens psykolog eller kurator. Dessutom ordnas övrig behövlig elevvård. När beslut om förvägran fattas kontaktar man elevvården för att ordna den elevvård som behövs. Möjligheterna att erbjuda elevvårdstjänster beaktas när beslut om förvägran fattas också för följande arbetsdag.

Övrigt stöd som ordnas för eleven och som eleven behöver under den tid som hen förvägrats att delta i undervisningen och när hen återgår till undervisningen:

Eleven erbjuds enligt situationen en möjlighet att gå igenom det som skett när hen förvägrats rätten att delta i undervisningen och när hen återvänder till undervisningen. För eleven ordnas dessutom annat stöd som hen behöver, så som till exempel stöd och tjänster enligt lagen om grundläggande utbildning och lagen om elev- och studerandevård. Stödet kan också erbjudas av socialvården.

Plan för att stödja en trygg återgång till undervisningen: ansvarsfördelningen för dokumentation, genomförande och uppföljning av planen:

För en elev vars rätt till undervisning har förvägrats uppgörs en plan som stöd för återgång till undervisningen. I planen antecknas de praktiska åtgärderna för att stöda en trygg och kontrollerad återgång till undervisningen för eleven. Planen görs upp av elevens lärare i samarbete med rektorn. Planen antecknas i elevförvaltningssystemet.

Planen genomförs av de personer som deltar i undervisningen av eleven, stödet för elevens lärande och skolgång och elevvården.

Elevens lärare följer upp genomförandet av planen. Elevens behov av stöd för lärande och skolgång ska vid behov tillgodoses enligt kapitel 7 och elevvård enligt kapitel 8.

Elevens vårdnadshavare informeras vid behov om planen som görs som stöd för återgången. Planen behandlas vid behov tillsammans med eleven enligt elevens ålder och utvecklingsnivå.

Samarbete med myndigheter som sköter uppgifter i samband med verkställigheten av socialvården i den kommun där skolan är belägen:

Vid behov informeras den myndighet som sköter uppgifter som hör till verkställande av socialvård om förvägran av rätten att delta i undervisningen. Vid behov kommer man överens med den myndighet som sköter uppgifter som hör till verkställande av socialvård om åtgärder som behövs för att stöda eleven.

Ordnande av tillsyn för en elev

Tillsynen för en elev efter att följande åtgärder vidtagits: eleven har blivit tillsagd att lämna klassrummet eller det rum där undervisningen ges eller en skoltillställning eller eleven har förvägrats rätt att delta i undervisning för resten av arbetsdagen och följande arbetsdag:

Tillsynen för en elev ordnas efter att eleven har blivit tillsagd att lämna klassrummet eller en annat rum där undervisningen ges eller en skoltillställning. Dessutom ordnas tillsynen för eleven efter att elevens rätt att delta i undervisningen har förvägrats.

Tillsyn för eleven utövas av en av de anställda vid skolan. Man kommer närmare överens om praxis för tillsyn för eleven skolspecifikt.

Plan för en elev som avstängts för viss tid

En personlig plan som görs upp för eleven om hur undervisningen ordnas, genomförs och följs upp: ansvarsfördelningen för dokumentation, genomförande och uppföljning av planen:

För en elev som avstängts för viss tid ordnas undervisning som förhindrar eleven att hamna efter i framskridandet i sin årskurs och sin undervisningsgrupp. För en avstängd elev görs upp en personlig plan som baserar sig på läroplanen och enligt vilken undervisningen av eleven genomförs och lärandet uppföljs. Planen görs upp, antecknas, genomförs och uppföljs på den läroanstalt som ordnar undervisningen för den elev som avstängts för viss tid. I uppgörandet av planen deltar vid behov elevens lärare eller andra personer som deltagit i ordandet av undervisningen.

Elevens och vårdnadshavarens delaktighet i uppgörandet av planen:

För eleven och elevens vårdnadshavare eller annan laglig representant bereds tillfälle att delta i uppgörandet av planen. Eleven och vårdnadshavaren kallas till ett möte som gäller uppgörandet av planen eller de bereds tillfälle att i övrigt bekanta sig med och påverka planens innehåll.

Plan för användning av fostrande samtal och disciplinära åtgärder

Hur garanterar man vid användningen av disciplinära åtgärder att förvaltningens allmänna rättsskyddsprinciper iakttas: I samband med övervägandet av pedagogisk eller disciplinär påföljd ska man alltid beakta både gärningens art och **elevens ålder och utveckling** elevens ålder och **utvecklingsnivå**. Metoderna och påföljderna ska stå i proportion till gärningen eller försummelsen. För likadana gärningar ska man ålägga likadana påföljder oberoende av vem som begått dem, dock så att upprepning av gärningarna kan beaktas som försvårande omständigheter.

Vilka är de förfaringsätt som preciserar och kompletterar lagstiftningen vid förseelser, fusk och störningar, ansvaren för utredning av ärenden, arbetsfördelningen och förfaranden för hörande och registrering:

Förseelse	Påföljd	Att beakta
Eleven stör undervisningen eller inläringen med ett föremål eller ett ämne.	Omhändertagande av ett föremål eller ett ämne	Omhändertagandet utförs av läraren eller rektorn. Föremålet eller ämnet överläts till eleven efter att lektionen eller skoltillställningen har slutat om det inte är sannolikt att störandet fortsätter. Föremålet eller ämnet som använts för att störa ska

		överbåtas till eleven senast när arbetsdagen slutar. Pedagogisk påföljd enligt situationen.
Eleven har ett föremål eller ett ämne som äventyrar elevens egen eller andras säkerhet.	<i>Omhändertagande av ett föremål eller ett ämne och vid behov granskning av elevens saker</i>	Omhändertagandet utförs av läraren eller rektorn. Elevens saker kan granskas om eleven varken överlåter föremålet eller ämnet eller påvisar att hen inte innehar det. Föremålet eller ämnet överlåts till elevens vårdnadshavare. Om vårdnadshavaren inte har rätt att inneha föremålet eller ämnet överlåts det till polisen. Omhändertagna droger, skjutvapen, vapendelar, patroner, ammunition och gassprejer samt sprängmedel ska omedelbart överlåtas till polisen. Om föremålet inte avhämtas inom tre månader kan det bevisligen förstöras.
Eleven stör undervisningen.	Avlägsnande från klassrummet eller annan verksamhet i skolan.	Läraren eller rektorn befäller eleven att avlägsna sig. Övervakning av eleven ska ordnas och vårdnadshavaren underrättas om avlägsnandet under samma dag. Pedagogisk påföljd enligt situationen.
Eleven stör undervisningen eller bryter på något annat sätt mot ordningen i skolan, gör sig skyldig till fusk eller behandlar andra elever eller skolans personal respektlöst eller på ett sätt som kränker deras människovärde.	<i>Fostrande samtal i högst två timmar</i>	Beslut om fostrande samtal fattas av läraren eller rektorn. Fostrande samtal hålls av den lärare som upptäckt förseelsen, klassläraren, klassföreståndaren, rektorn eller lärare som särskilt förordnats till uppgiften.
Eleven stör undervisningen eller bryter på något annat sätt mot ordningen i skolan eller gör sig skyldig till fusk trots fostrande samtal eller förseelsen upprepas eller är allvarlig.	<i>Kvarsittning i högst två timmar</i>	~~Kvarsittning ges av läraren. Då man ger kvarsittning kommer man skolvis överens om förfarandet i hörandet av eleven och de praktiska arrangemangen.~~ Kvarsittning ges av en lärare vid eller rektor för skolan. Innan kvarsittning ges specificeras den gärning eller försummelse som föranlett kvarsittningen och eleven hörs. Man kommer överens om de praktiska arrangemangen av kvarsittningar skolspecifikt.

<p>Eleven stör verksamheten orimligt ~~mycket eller orsakar en farlig situation eller orsakar fara för andras säkerhet med våldsamt eller hotfullt beteende.~~</p>	<p>Förvägras av rätt att delta i undervisningen ~~för den återstående arbetsdagen.~~</p>	<p>Deltagande förvägras av rektor och hemmet underrättas om saken. Övervakning av eleven ~~och den elevvård som behövs~~ ska ordnas. ~~För eleven görs upp en plan som stöd för återgång till undervisningen.~~</p>
<p>Eleven stör allvarligt eller upprepade gånger undervisningen eller bryter på något annat sätt mot ordningen i skolan eller gör sig skyldig till fusk.</p>	<p>Skriftlig varning</p>	<p>En skriftlig varning ges av rektorn. Innan en skriftlig varning ges specificeras den gärning eller försummelse som föranlett varningen och eleven hörs. Även vårdnadshavarna ges tillfälle att bli hörda. Om skriftlig varning ges ett beslut.</p>
<p>Eleven stör allvarligt eller upprepade gånger undervisningen eller bryter på något annat sätt mot ordningen i skolan eller gör sig skyldig till fusk trots skriftlig varning.</p>	<p>Avstängning för viss tid för högst tre månader</p>	<p>Svenska förskoleverksamhets- och utbildningsnämnden beslutar. Kan verkställas, även om beslutet inte har vunnit laga kraft, om eleven har uppfört sig så våldsamt eller hotfullt att säkerheten för en annan elev eller en person som arbetar i skolan blivit lidande eller allvarligt äventyrats, och det finns en uppenbar risk för att det våldsamma eller hotfulla uppförandet upprepas. Före avstängningen för viss tid hörs eleven och den gärning eller försummelse som föranlett avstängningen specificeras. Även elevens vårdnadshavare ges tillfälle att bli hörda.</p>